

ผลของการใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
ต่อกิจกรรมการพยาบาลและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล
: กรณีศึกษา งานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

นาง จุรีวัฒน์ คงทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-972-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF USING THE NURSING STANDARD
ON NURSING ACTIVITIES AND NURSES' JOB SATISFACTION
: A CASE STUDY OF EMERGENCY DEPARTMENT,
MAHARAJ NAKHON SI THAMMARAT HOSPITAL

Mrs. Jurewatt Kongthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program

in Nursing Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-972-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุต่อกิจกรรมการพยาบาล
และ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล : กรณีศึกษางานผู้ป่วย
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

โดย นางจรีวัฒน์ คงทอง

คณะ พยาบาลศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต. หญิงพวงเพ็ญ ชูณหปราณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

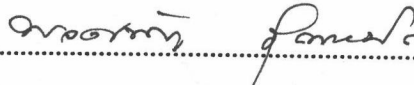
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต. หญิงพวงเพ็ญ ชูณหปราณ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณา ปุรณโชติ)

พิมพ์ที่ศูนย์พิมพ์หนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

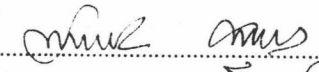
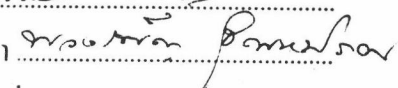
จรรยา คุ้มทอง : ผลของการใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต่อกิจกรรมการพยาบาลและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล : กรณีศึกษางานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช (EFFECTS OF USING THE NURSING STANDARD ON NURSING ACTIVITIES AND NURSES' JOB SATISFACTION : A CASE STUDY OF EMERGENCY DEPARTMENT, MAHARAJ NAKHON SI THAMMARAT HOSPITAL) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราณ, 183 หน้า. ISBN 974-633-972-9

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต่อกิจกรรมการพยาบาลและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีในงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ประชากรคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานดังกล่าวจำนวนทั้งหมด 26 คน ซึ่งทำการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาฉุกเฉิน 5 กลุ่ม คือ ปัญหาของการหยุดหายใจและหัวใจหยุดเต้น และต้องการการช่วยฟื้นคืนชีพ ปัญหาฉุกเฉินของระบบการหายใจ ปัญหาฉุกเฉินของระบบหัวใจและการไหลเวียนโลหิต ปัญหาฉุกเฉินของสมองและไขสันหลัง และปัญหาของกระดูกหักและข้อเคลื่อน ปัญหาละ 8 คน รวม 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ที่ผู้วิจัยและพยาบาลประจำการร่วมกันสร้างขึ้นจากแนวคิด การสร้างมาตรฐานของกองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ของ เมสัน (Mason) และของ St. Mary Medical Center Departmental of Emergency Medical แบบตรวจสอบรายการตามมาตรฐานเชิงโครงสร้าง แบบสังเกตกิจกรรมการพยาบาล แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบค่า ที

ผลการวิจัย พบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยกิจกรรมการพยาบาลภายหลังการใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินสูงกว่า ก่อนการใช้มาตรฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของพยาบาล ก่อนและหลังการใช้มาตรฐานการพยาบาล ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา .....พยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา .....การบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา ..... 2538.....

ลายมือชื่อนิติ ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

#C 786349 : : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: EMERGENCY NURSING STANDARD / NURSES'S JOB SATISFACTION

JUREWATT KONGTHONG : EFFECTS OF USING THE NURSING STANDARD ON NURSING ACTIVITIES AND NURSES' JOB SATISFACTION : A CASE STUDY OF EMERGENCY DEPARTMENT, MAHARAJ NAKHON SI THAMMARAT HOSPITAL. . THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR POLICE MAJOR PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D. 183 pp. ISBN 974-633-972-9

The purposes of this research were to study the effect of using the nursing standard on nursing activities and nurses' job satisfaction, a case study of emergency department Maharaj Nakhon Si Thammarat Hospital. Population were 26 registered nurses in emergency department taking care of 5 groups of emergency patients with emergency problems of respiratory and cardiac arrested and need of CPR, respiratory system, cardio-circulatory system and problems of brain and bone. There were 8 patients from each group, totally 40 patients. The research tools were the emergency nursing standards developed by the researcher and emergency nurses, using of Public Health' Nursing Division Standard, Mason and St. Mary Medical Center Departmental of Emergency Medical's emergency nursing standards, the structure standards checking lists, nursing activities observation form and the nurses' job satisfaction questionnaires. The data were analyzed by percent, mean, standard deviation and t-test.

The major findings were as follows :

1. The mean scores of nursing activities after using of emergency nursing standard were higher than before, and it was statistically significant difference at the .05 level.
2. The mean scores of nurses' job satisfaction before and after using of emergency nursing standard were not different.

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต..... .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต. หญิงพวงเพ็ญ ชุนทรปาน อาจารย์ที่
 ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาเป็นกำลังใจ และเอื้ออาทรต่อผู้วิจัยมาตลอด ตั้งแต่เริ่มก้าวเข้าสู่
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้
 ข้อคิดในแง่มุมต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัยในอนาคต

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่
 กรุณาให้ความรู้ ความรักเมตตา แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา ขอขอบคุณบุคลากรทุกระดับ
 ในคณะพยาบาลศาสตร์ ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาและติดต่อประสานงานเป็นอย่างดี
 เสมอมา

ขอขอบพระคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ
 ทุกท่าน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลยะลา ที่กรุณาให้ใช้สถานที่เป็นที่ทดสอบเครื่องมือในการวิจัย
 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ที่กรุณาให้ใช้สถานที่เป็นที่ทดลองในการวิจัย
 และสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้การ
 สนับสนุนทุนบางส่วนในการวิจัย ขอขอบคุณพยาบาลในงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ทั้งโรง
 พยาบาลยะลาและโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการ
 ศึกษาทดลองงานวิจัยจนสิ้นสุดกระบวนการ

ขอขอบพระคุณพลตรี เรวัต รัตนผ่องใส อาจารย์ ธีรวัฒน์ สุขสุวรรณ ที่ช่วยดูแลพ่อ
 ให้มีสุขภาพแข็งแรงเพื่อช่วยดูแลแม่แทนผู้วิจัยตลอดเวลา 2 ปีของการศึกษา ขอรำลึกถึงพระคุณ
 ของพ่อ และแม่ ที่ให้กำลังใจและโอกาสในการศึกษาของลูกมาตลอดชีวิต ขอขอบพระคุณ
 คุณวิจิต คงทอง ผู้เป็นกำลังใจ กำลังทรัพย์ ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา จนกระทั่ง
 สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

จรีวัฒน์ คงทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
- ตัวแปรในการวิจัย	4
- สมมติฐานของการวิจัย	5
- ขอบเขตของการวิจัย	6
- ความจำกัดในการวิจัย.....	6
- ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
- คำจำกัดความ.....	7
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
- การพยาบาล คุณภาพการพยาบาล และกระบวนการพยาบาล.....	11
- มาตรฐานการพยาบาล	25
- ความพึงพอใจในงาน.....	40
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน	50
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานการพยาบาล	75
งานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	81

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
- ประชากร	88
- การดำเนินการวิจัย	89
- เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
- วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	103
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
- สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	119
- ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	135
- ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	135
รายการอ้างอิง	136
ภาคผนวก	
- ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความร่วมมือ	148
- ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	152
- ภาคผนวก ค ตัวอย่างมาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช	165
ประวัติผู้เขียน	183

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ลักษณะประชากร.....	105
2 แสดงจำนวน ร้อยละ และเปรียบเทียบการตรวจสอบรายการตามตัวชี้วัดในมาตรฐานเชิงโครงสร้างของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช	106
3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกิจกรรมการพยาบาลที่พยาบาลได้ปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่ใช้บริการในงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ก่อนและหลังการใช้มาตรฐานการพยาบาลเชิงกระบวนการและเชิงผลลัพธ์	107
4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยมีปัญหาหุดหายใจและหัวใจหยุดเต้นได้รับ ก่อนและหลังการใช้มาตรฐานการพยาบาลการช่วยฟื้นคืนชีพ เชิงกระบวนการและเชิงผลลัพธ์ ของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช	108
5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยมีปัญหาฉุกเฉินระบบการหายใจได้รับ ก่อนและหลังการใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาฉุกเฉินทางระบบการหายใจเชิงกระบวนการและเชิงผลลัพธ์ ของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช	109
6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยมีปัญหาฉุกเฉินทางระบบหัวใจและการไหลเวียนโลหิตได้รับ ก่อนและหลังการใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาฉุกเฉินระบบหัวใจและการไหลเวียนโลหิต เชิงกระบวนการและเชิงผลลัพธ์ ของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

- 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกิจกรรมการพยาบาล
ที่ผู้ป่วยมีปัญหาคูกเงินของสมองและไขสันหลังได้รับ ก่อนและหลัง
การใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสมองและไขสันหลัง
เชิงกระบวนการและเชิงผลลัพธ์ ของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช 111
- 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกิจกรรมการพยาบาล
ที่ผู้ป่วยมีปัญหาคูกเงินของกระดูกหักและข้อเคล็ดได้รับ ก่อนและหลัง
การใช้มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาของกระดูกหักและข้อเคล็ด
เชิงกระบวนการและเชิงผลลัพธ์ ของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช 112
- 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในลักษณะงาน
ของพยาบาลในงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ก่อนและหลังการใช้มาตรฐาน
การพยาบาล ของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช 113
- 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในโอกาสก้าวหน้าของงาน
ของพยาบาลในงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินก่อนและหลังการใช้มาตรฐาน
การพยาบาล ของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช 114
- 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในสิ่งสนับสนุนที่ทำงาน
สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพของงานของพยาบาลในงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินก่อน
และหลังการใช้มาตรฐานการพยาบาล ของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช 115

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1. แสดงความสัมพันธ์ของการพยาบาล กับเอกลักษณ์เชิงวิชาชีพ.....	12
2. เปรียบเทียบขั้นตอนของกระบวนการพยาบาลและ การสร้างมาตรฐานการพยาบาล.....	33
3. แสดงความรวดเร็วของอาการที่เกิดขึ้นแก่ ผู้ป่วยบาดเจ็บซึ่งเป็นไปตามลักษณะของโรค.....	55
4. ลักษณะทางคลินิกของภาวะเลือดขาดออกซิเจน และภาวะเลือดคั่งคาร์บอนไดออกไซด์.....	59
5. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเลือดที่เสียไป กับอาการและอาการแสดง.....	65